

פרק חגיגי: החליל Introduction to

details the many facets of celebration on סוכות in the המקדש בית and has a number of Aggadic tangents, specifically as regards the המקדש בית

6.5.1

50a (משנה או) → 51a (אף משוררים בכלי)

1	וְשִׂאֲבָתָם מִים בְּשִׁשּׁוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה: יִשְׁעִיהוּ יב, ג
2	וְעִשִׂית מְנֹרֹת זָהָב טָהוֹר מִקְשֵׁה תַעֲשֶׂה הַמְנוּחָה וְרִכָּה וְקָנָה גְבִיעִיהָ כַּפְתָּרִיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמְּנֹה יְהִיוּ: שְׁמוֹת כה, לא
3	וַיֹּאמְרוּ חֲזָקִיָּהוּ לְהַעֲלוֹת הָעֵלָה לְהַמְצִיחַ וּבָעֵת הַחֵל הָעוֹלָה תִּחַל שִׁיר ה' וְהַקְּצָרוֹת וְעַל דָּי קָלִי חֲזָקִי מִקָּל יִשְׂרָאֵל: דה"ב ט, כז
4	וְהָיָה כְּאֶחָד לְמַחְצָרִים וְלְמִשְׁוָרִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹל אֶחָד לְהַלֵּל וּלְהַדוֹת לָהּ... דה"ב ה, יג

- I. 1. משנה או: Explication of ד:ג – the חליל which is performed on 5 or 6 days of חג
 - a. *Referent*: the חליל of בית השואבה which is *not* used on שבת or טוב (\rightarrow could be 6 days, if 15th is on שבת)
 - b. *Note*: some read "שואבה" (per v. 1); some read "חשובה" – as it is an important מצוה, anchored in ראשית ימי בראשית
- II. 2. ד:יד and subsequent analysis
 - a. ר' יוסי בר יהודה *ברייתא* maintains that חליל trumps שבת (and certainly י"ט); י"ט don't even allow on י"ט
 - i. *Analysis1* (דב יוסף): dispute only about using חליל for קרבן – שיר של קרבן – all agree to no שואבה
 1. *Point of dispute*: ר' יוסי בר יהודה – the main שירה is with instruments \rightarrow playing is an עבודה
 - a. *חכמים*: the main שירה is singing and the instruments just accompany
 2. *Proof* (דב יוסף) - *ברייתא* - dispute between ר' יוסי בר יהודה and ר' יוסי בר רבי if כלי שרת may be made of wood
 - a. *Assumption*: ר' יוסי reads בכלי שירה and we infer from original חליל (wood)
 - i. *But*: ר' יוסי reads בפה שירה - no reason to infer from "אבובא דמשה"
 3. *Rejection*: all agree that עיקר שירה בכלי
 - a. *Point of dispute*: whether we infer אפשר (our times) from case of אפשר (original)
 4. *Alternate rejection*: all agree that עיקר שירה בפה and אפשר מאשי אפשר
 - a. *Point of dispute*: inferring about כלי שרת from מנורה (v.2) which was metal (gold)
 - i. ר' יוסי infers via כולל ופרט \rightarrow all כלי שרת must be מתכת
 - ii. ר' יוסי infers via רבוי ומיעוט \rightarrow all materials included, only חרס excluded
 5. ד:פ this follows (ערכין ב:ד) of identity of instrumentalists in מקדש תנאים
 - a. \rightarrow only accompanying) עיקר שירה בפה \rightarrow עבדי כהנים ד' מ
 - b. ד' יוסי: families from Emmaus who daughters married into כהונה (עיקר שירה בפה) כהונה
 - c. ד' יוסי: they were לויים (עיקר שירה בכלי) ד' חב"א
 - i. *challenge*: if so, what is ר' יוסי's position?
 1. *If*: עיקר שירה בפה, should allow עבדים
 2. *If*: עיקר שירה בכלי, should require לויים
 - d. *Rather*: all agree that עיקר שירה בפה, just disagree about how they actually were
 - i. *Implication*: whether we can promote from דוכן
 1. *If slaves*: cannot promote from דוכן
 2. *If משיאין לכהונה*: we can promote for יוחסין, not for מעשר
 3. *If לויים*: we promote for יוחסין as well as for מעשר
 - ii. *Analysis2* (ר' ירמיה בר אבא): dispute only about שואבה שיר; all agree that שיר של קרבן is done
 1. *Point of dispute*: whether excess שמחה is דוחה שבת (ויר"ט)
 2. *Support*: ר' יוסף records dispute as explicitly about שואבה שיר – שיר של קרבן is refuted
 - a. *Proposal*: perhaps ר' יוסף is refuted twice – (if they agree about שיר של קרבן)
 - b. *Response* (for ר' יוסף): they may disagree in both
 - i. *And*: disagreement recorded re שואבה שיר shows ר' יוסי's radical stance
 - c. *Block*: ד:ג (above) identifies חליל של בית השואבה as the one that isn't שבת דוחה
 - i. *Must be*: שיר של קרבן \rightarrow רבנן (ר' יוסי allows it) \rightarrow שבת is performed on שבת
 - b. *Tangent*: analysis of dispute re: עיקר שירה, whether it is singing or instruments
 - i. *Supports*: v3 supports position of עיקר שירה בכלי; v4 supports שירה בפה
 1. V4: could be interpreted as החל שיר בפה and the instruments accompany
 2. V3: could be interpreted as comparing משוררים::מחצרים – both by mouth (singing)